

Makfa ar peefuhitšhanu
par pašti:

par gadu 1 rub. 60 lap.
" pufgadu 85 "

Makfa des peefuhitšhanas
Mihgā:

par gadu 1 rub. — lap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohs fest-
deenahm no p. 12 fahfoht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnahk ween reis pa nedeku.

Makfa

par fludinafhanu:
par weenas fleijas smallu
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weenu, to tahda rinda
eenem, makfa 10 lap.

Redakcija un ekspedizija
Mihgā,

Ernst Plates bilšhu- un
grahmatu- drufatawā pee
Behtera baſnijas.

N°. 5.

Seftdeenā, 1. Februar

1875.

Rahditajs.

Jaunatahs ſinas. Telegrafa ſinas.

Čeifšemes ſinas. No Mihgas: iſflaidrojums Mahju awiſchm, — Latweeſchu beedribas runas-wihri un winas pagahjuſchais gads, — Latweeſchu teateris. No Walfas: pahr Latweeſchu teateri un weefibas wakareem. No Nowgorodas: ſeewu pretofchanahs pret ſchenkeem.

Abršemes ſinas. No Anglijas: trohna-runā, — atbildes rakſis Gladſtonam, — brihwprahitigo partijas wadonis. No Franziyas: preeſchlitums pahr jaumeem walbiſchanas litumeem. No Schweizis: garibneeku ſtrihdes. No Nohmas: Garibaloi'a ſarunafchanahs ar lehniku. No Spanijas: ſalihg-ſchana ſtary lehniku Alſonſo un Don Karlofu. No Riinas: dumpis deht lehniku zelfchanas.

Bahr gohms-lohpri tohpſchānu un audſefchānu. — Woldemar Straucha t. Rakſis iſ Dohles draudſes. Bilwetu ſpehts un maſchine. Sihki notikumi iſ Mihgas.

Reelitumā: zaur tumſibu pee gaismas. Graudi un ſeedi.

Jaunatahs ſinas.

No Mihgas. Latweeſchu beedribas runas-wihri bija zetort-
deenu ſapulzejuſchees deht preeſchneezibas zelfchanas un tika
eezelti ſchahdi kungi: K. Kalniņſch par preeſchneeku, Chr.
Bergs par preeſchneeka weetneeku, N. Blawneeks par man-
tās-ſinatāju, D. Skriwers par rakſtu-wedeju un bibliotekaru,
F. Pauļs par grahmatu wedeju, J. Weinbergis par ekonomij-
as- un namaſahrtibas ſinatāju un B. Verchendorſſs par wee-
ſibas-wakaru iſrihlotāju. Ari tika iſwehleta komiſija preeſch-
gada ſwehtku iſrihloſchanas. Šchi komiſija ſawu ſehdeſchānu
turehs pirmdeenu. Schejeenas dſeedataju kohri, kas uſ gada
ſwehtkeem gribetu dſeedaht, waretu minetā deenā ar komiſiju
ſarunatees.

Tai 27tā Janwari Wehmannu ſahgu dſirnawās notrita
iſ ne-uſmanibas ſtrahdneeks Martiņſch Roſenbergs iſ fabrika
augſchās tahſchās lohga ſemē un kriſdams ſtipri ſadauſijahs,
tā ka par iſahreſteſchānu ſaruhpejahs. Winjch tika aiſweſts uſ
pilsſehtas ſlinneeku namu.

No Samaras. Bahr laukſaimneezibas buhſchānu Samarā
atrohdam jo plaſchās ſinas awiſes. No ſchihm ſrahm ari
tahdas ſchē uſſihmeſim. Semneeku lauki teel pa wiſu Wol-
gas upes aprinkē jaw wairak neka 100 gadu iſ gadus ap-
ſehki un pa wiſu ſcho lauku naw neweenu reisu tikufchi meh-
loti (ſeme tur ir lohki trekna un augliga). Bet turklaht ja-
peemin, ka lauki neteel wiſai ruhpiigi apſtrahdati. Semneeki
ar un ſehj, lai ſawus pawafaras darbus waretu drihs no-
beigt, pee tam iſdewigu lauku maſ ko eewehrodami, un tā tad
nereti reds, ka leetum lihſtoht teel arts un ſehks. Tad ari
ar, 3 lihds 4 zoli dſiti, 5 jeb 6, ja dauds 7 wagas uſ weenu
aſs platumu. No trihs- jeb tſchetru-lauku ſaimneezibas tē ne-
war runaht, jo lauki teel pa leelakai datai iſ gadus ar kwee-

ſcheem (puhreem) apſehki, tikai maſakā lauku datā eefehj ru-
dſus. Semneeki gan paſchi it labi ſin, ka angliba zaur to
teel pamafmata, kad arweenu to paſchu labibu (kweeſchus) ſehj,
bet wini pee tam turahs, ka trihs maiſi kweeſchu to paſchu
makfa, ko ſehki maiſi rudſu makfa. Sinams ſchahds rehki-
numis ne iſ reifaſ iſdohdahs un ſemneekam naw nedſ kweeſchu
nedſ rudſu, ja kweeſchi naw iſdewuſchees. — Šchē klaht pee-
leekam tahdu ſinu no Baku pilsſehtas. Tai nakti preeſch-
jauna gada tur bijis breeſmigs ſneega putenis, kurā efoht
ſawu dſihwibu ſandejuſchi tahdi 90 zilwefi.

No Rijewas. Rā Behterburgas Kreewu awiſe ſino, tad
beidsamōs 40 gados Rijewas pilsſehtā peeſchahrtigi wairojees
eedſihwotāju ſkaitis; tagad tur efoht 11,119 eedſihwojam
ehku (mahju) ar 126,776 eedſihwotajeem. Lihds ar eedſihwo-
tāju ſkaitlu ir wairojuſehs tirgoſchāna un induſtrija (amat-
neeku un ſabriku buhſchāna). — Rijewas uniwerſitete ſawu
mahzibas gadu beigdama iſdewuſe pahrſlatu pahr ſawahm
darifchānahm. Iſ ſchi pahrſlata redſams, ka 1874tā gadā
Rijewas uniwerſitetei bijuſchi 796 ſtudenti, no kureem 328
dabuja palihdſibu. Šchi palihdſiba iſtaifjuſe wairak neka 30
tuhſtoſchu rublu (no krohna 24,454 rubl. 65 kap. zaur ih-
paſchu palihdſibu 2092 rub. 72 kap. un tad ta palihdſibas
beedriba preeſch ſtudenteem, kam paſcheem naudas truhſt preeſch
mahzibas, ir paſneeguſe 5595 rubl.)

No Afrikas. No Afrikas deenwidus gala teel ſinohts, ka
tur bijis breeſmigs negaiſs, kas leelu ſlahdi nodarijis, neween
ehlas apſlahdedams, bet ari leelu pulku kugu waj juhras di-
benā nogremdedams waj uſ ſeklumu uſdſihdams. Riſtaunas
pilsſehtā wairak neka 40 nami nopohſiti un wairak wilnas
maſgaſchānas weetas apſlahdetas.

No Amerikas. No Bernambuko teel Anglu awiſei Teims
ſinohts, ka tureenas preſidents lizis ſeſchus jeſuitus ſakert un
iſ ſawas walſts iſraidiht, tapehž ka wini neween tureenas biſ-
kapus pret waldbibu uſrihdohht, bet ari pret waldbibas litumeem
ſtrahdajoht. Waldiba tapehž efoht weenu ihpaſchu likumu
iſlaiduſe, kas jeſuiteem aiſleeds winas walſti uſturetēes, pee
tam atbalſtidamahs uſ ſenaku likumu, kas leel tahdus ahr-
ſemneekus iſ walſts iſraidiht, kas laudis muſina.

Telegrafa ſinas.

No Berlīnes. 30. Janwari. Tihſchoht iſdohhta grahmata
ar wehtulehm, kuras Biſmarks un Wazini weens ohtram rak-
ſtijufchi. — Rehninſch Alſonſo aiſdewees uſ Burgos.

Geschiedenes sinas.

No Nihgas. Atkal kas jaunš. „Nigasche Zeitung,“ kas diwiveifas til leela, kà Mahjas weefis un kas feschas reifas nedelà is-nahl ir N. 22 sch. g. nehmušehs itin garà rakstà Dseefnu rohtas leetà fawas dohmas isfaziht. Ta nu fajauz stribdinu par Dseefnu rohtu ar tahm aiskeršchanahm, kas par Baumanna l. Dseefnu likteni ir notifikšas un ar Mahjas weefa at-bildi „Zeitung für Stadt und Land.“ Ihpajchi ta atjau-zahs us to teikummu, kò Mahj. weefa redakcija „Ztg. f. St. u. L.“ faka: „ka winai pajchai deefgan darba peeteel fawu pa-schu namu apkojpoht.“

Uf til plajchu rakstu waijadsetu Mahjas weefam ari jo plajchi atbildeht, bet kur lai tas nem to ruhni, jo Mahjas weefis diwipazmit reifas weenà nedelà mafaks buhdams, to ne-spehj. Par to, ka tahdai leelai awisei til dauds wahrdu schai leetà ir kò teikt, — ka winai dauds kreetnu lihdsstahdneeku, mehš nebrihnesimees. Bet tahdeht gan, ka tahda zeen. awise, kà Nigasche Zeitung, to til mas zeeni, kò ziti few par gohdu usdewumu eefkata, tas ir, kad pretineeka rakstu pahrtulko, tad to dara riktigi un bes wifas fajchlohbifchanas — mehš brih-nejamees lohti. — Winai tatšchu ruhme netruhtst un pee til leelas prahta lahprahtibas, kà ta teizahs pee Latweefchu noti-fumeem turoht, tam newaijadsetu notikt. Retik wehl aif weena weenteefiga notikumma „Deews fargi“ kò melleht.

☞ Kà ar to mana apkojpošanu pee Zeitung für Stadt und Land stahw, us kam Nigasche Zeitung til smagu nastu ir weh-lufe mehš tilai ihši isstaidrodami fakam: „tai newa nekahdas zitas dohmas isfazitas, ka tilai tahš, kò tas fakams wahrds jau nošhme.“

Kad weena laika rakstu redakcija, par fawu usdewumu eefkata, zitas awises redakciju redakcijas leetòs mahsiht, un kad pate jau daschu reisi faweem lasitajeem preti pahrlahpušehs, tad negribedami til aif atbildeht un fajiht, lai Zeitung für Stadt und Land zenschohs gahdaht, kà tai atkal neižetahš „Staubwolken,“ mehš scho wezo fakamu wahrdu leetojam.

☞ Dseefnu rohtas leetà mehš tilai to atrohdam, ka tas, kò Baumanna kungs fawà pahrpreedumà Balt. w. N. 44 faka, newa tizis fajprasts. Weentahrt winšch aisker tahš Dseefnu rohtas III. dalas preefšchwahrds isfazitas dohmas un ohtru laht to, ka dasčas par Latweefchu tautas dseefmahm dehwe-tas dseefmas nemas newa Latweefchu, bet zitu tautu ihpa-šchums.

Kas preefšchwahrds lasijis, ka tehwa tehwa manta, kò behninòs un pagrabòs atrohdohht, efoht muhju tautas dseef-mas, un ka ruhju un putektus nošlauzijis Z. Z. l. tahš mums us ohtru lugu dahwajis, tas us to dahwinataju ar no-šlumšchanu flatisfees. Mehš zeenijam Zimses kungu deht winu ziteem nopelneem, bet tomehr neleedsam, ka schi preefšchrana ari muhs aistika. — Bet par to ari nebrihnesimees, ka tas, kas newa Latweefis, eefšch tahš warbuht it nela aiflahrdamu neatradihš.

Par to, kò Baumanna kungs faka, ka dasčas par Lat-weefchu tautas dseefmahm dehwetat dseefmas zitahm tautahm peeder — mehš peekrihtam un ka daschai dseefmai fawadaki lohzijumi un wilzeeni gadijušchees, ne kà mehš tahš no behrnu deenahm jaw pasistam, ir pateesiba. — Warbuht ka Latweefchu dseefmas preti musihka likumeem flane un tadeht Zimses l. kà kreetnis musihka prateijs tahš tad pehz musihka likumeem

fahstahdijis — par to winam palbees — bet tahdu dseefnu wairs newar nosaukt par Latweefchu tautas-dseefnu. Bet kad stingri pee ta wahrda „Tautas dseefmas“ turahš, tad jaw newar Baumanna kungam pahrmest, ka winšch pehz tau-tas dseefmahm, kà tautu dseefnu pasinejs prafa un kad tahš tihras kà wehlejees neatrohd, tad to luhgšchanu isfaka, lai mel-diju salasitaji ar nopeetnu prahtu pee darba dohdahš un ti-kai sijnatas un wehtitas — tas ir kritiski apstrahdatas dseef-mas laudis laisch.

Wai pahr to nu Baumanna kungs nofohdams, kad winšch kà musihka prateijs to wehlejahš? Wai pateesi winšch zaur schahdu wehlešchanohš Zimses kungam gohdu nolaupijis? Wai pateesi winšch jaw ar to fawas dseefmas isdohdams gri-bejis leelitees? — Kungi, mums leekahš, ka Zuhš wisi mal-dijušchees. — Zimses kungam ir fawi nopeetni, kurus Zums aistahweht newaijaga, jo tee ir pee mums wifseem deefgan pa-sistami un zaur tahdu aistahwešchanu, kà Zuhš to dareet, tohs pateesi Zuhš augstakà gohdà nezefseet. Ari par Dseefnu rohtu mehš efam pateizigi un lohti pateizigi, jo dseefmas Latweefchu walodà mums truhka. Kaut ta ari to wahrdu pilnigi „Lat-weefchu tautas dseefnu gahmata,“ nepelna, tomehr ta ir gah-mata, kurà dauds jaunš dseefminas un ari ihstas tautas dseef-mas atrohdahš un kas dseedafchanai Latwijà jaunmu garu dohd. — Luhdsami zeenijams Zimses kungs neleceetees fewi zaur scho gadijumu pee darba kaweht — raksteet un gahdajeet mums wehl 4to, 5to un 6to Dseefnu rohtas dalas. Mehš Lat-weefchi buhšim pateizigi par ifkatru, kò sneegseet.

Un ari Baumanna kungam ir fawi nopeetni, — kad mehš bespartiski flatamees — tad redsam weenu tautas dehtu Peh-terburgà, jaw gadeem no mums schkhruschohš, kas tur starp zitahm jo grehtahm darbošchanahm, ar dseefnu fajlandina-šchanu Latweefchu walodà fawas walas brihtiaus pawada.

Kamdeht Baumanna kungs to dara? — Wai newaretu winšch tur labati pehz gohda, flawas, mantas jeb zita ka dših-tees nefa ar muhšiki preefšch Latweefcheem fawu dahrgu laitu nokaweht? — Redsi, Latweefchu tauta, tawi deht fewi mihle lai tee buhtu kur buhdami, ta augstaka juhte ir preefšch te-wis, tu efi winu lihgwina. — Baumanna kungs reds fawas tautas truhkumu, winšch fajproht schi laika prafifchanas un tadeht, kò steidsahš dariht preefšch tewis kò proht un spehj. Kaut nu mehš redsam, kà Baumanna kungs ari tapat mal-digs, kà mehš wisi, tod tomehr mehš winam pateizamees un wehlejam no wifas firds sekmi un weselibu preefšch mums wehl ilgus gadus strahdaht. —

Par to, kò Z. Neuland m. l. dseefnu likteni usgahjis, mehš pajchi fatruhkamees, jo lai gan wairak reifes bijam scho dseefnu dseedam dširdejusch, tad tomehr to ta nebiam fajpra-tusch, kà N. m. l. isleek. Kà dširdam, tad ari ziteem tapat gahjis. So muhju wahjiba ir aifweenu leelaku fwaru likt us musihki ne kà us tekstà. Tà ar ihseem wahrdeem faweem la-sitajeem par scho leetu pasinodami mehš wehl to isfakam, ka tilai tee, kas no ahreenas schai leetà eejauzahš, ir til leelu trohšni fajehlušchi, kas tagad, kà kà eefschuhpota juhra — brihšam Wahju un brihšam atkal Latweefchu laika rakstòs atdurahš. Ihpajchi, kà rahdahš, ir lahdi, kas Deews sina lahdu eemeflu deht scho leetu ranga aifweenu raibaku patai-siht un nu atstahdami to, par kò fajlumà runa bija, fajht Bau-manna kungam no wifahm pušehm wiršù mahktees.

Pahr to no „Nigasche Zeitung“ isfazitu pahrraudsibu (Controle),

ko wina pahr Latweefchu dsejineekeem un rakstneekem teizahs tureht, mums tikai atleekahs peemineht, ka mehs wehl to netizam, ka Latweefchu rakstneeki tai jaw tuhda padohfees. Ar to lai tai Rigasche Zeitung peeteek.

Ka nu mehs tahdu usmahlfchanohs par teizam dabu neuffatam, tas mums te draugeem un pretineekeem atklahji jaisfala. — Ar to dohmajam no sawas pufes schini leeta deefgan fazijufchi.

Wehl no Rihgas. Rihgas Latw. beedriba tai 26ta Janwari notureja sawu gada sapulzi. Kad pahrflats pahr beedribas rekinumeem un darichanahm bija preefcha lasihts un pahrtuhku komisija sawu protokoli bija preefcha lasijufe, tad gahja pee runas wihru zefchanas. Iwehleti tika: N. Plawneefs, A. Pumpurs, B. Dihriks, J. Saklihts, J. Weinbergis, A. Gichmanis, G. Allunans, G. Steinbergis, Chr. Bange, J. Jagermanis, A. Ahbrandts un M. Bujchs. No fenakeem amatā paleek: J. Dombrowskis, Chr. Bergs, P. Lerchendorffs, R. Wegners, P. Linde, Fr. Pauls, S. Martinjons, T. Birks, Chr. Stocke, A. Dihriks, D. Strivers, Chr. Gibborn-Rosenbergs, N. Thomjons, M. Neugrots, P. Tiedemanis, J. Martinjons, Chr. Löwende, P. Lutzau, D. Dhschs, J. Laube, J. Baumanis, G. P. Rambergis, J. Weinbergis un R. Kalninsch. Is ta nu mineta beedribas pahrflata redsam, ka ir pawijam eeenemts 12,543 rbl. 36 kap., isdohts 12,149 61½ k., atligis us 1. Dezemberi 1874. gadu 393 rbl. 74½ kap. Beedribas mantiba (ar namu) ir aprehkinata us 89,757 rbl. 50½ kap., paradi us 68,198 rbl. 99½ k.; tahda wihs beedribas flaidrs peederums buhtu 21,558 rbl. 51 kap. Gada laika ir notureti 22 jantafchanas wakari; tad ir bijufchi 19 weefibas-wakari 2 isbraufchanas satumods, 2 konzertes un 5 reisas teatera israhdischanas. Kahds pagahjuschais beedribas gads bijis, pahr to atrohdam schahdas sinas pahrflata: „Schis gads ir weens meera gads bijis, lura ari nekahdi leeli notikumi newa peeminami. Tomehr pascha beedribā deefgan peetika ko dariht. Tahs wehtras, kas ap un eefsch beedribas ir plohsijuschahs, ka leekahs, ir reisi aplufuschas un ta tad ari waram teikt, ka tagad beedriba tahs ir pahrzetufi. Par to, ka ta schodeen wehl ta stahw, pee wisa kas notizis, mehs waram preezatees un ihpafchi par to, ka tas dohd leezibu no Latweefchu pastahwiga un spehziga gara. Mehs efam drohschi to Jums schodeen isfaziht, ka Latweefchu beedribai ir nahlamiba un ka lihds ar to Latweefchu tautas ustiziba tai jo deenas jo waital peeaugs. Ta tad zeenijami beedri meers lai aridsan un alafchin miht starp mums un wifceem, kas us mums labu prahtu tura.

— „Rig. Kirchenblatt,“ aisrahdidama us to buhschanu, ka Rihga eefsch pehdejeem fchetreem gadeem no 16 mahzitajeem nomiruschi fefchi (Dietrich, Sokolowski, Otto, Günther, Tilling un Boelchau), atkal fuhdsahs par mahzitaju truhlumu, kas drihsa nahlotne muhsu basnizahm draudoht. Pehrn Lehrpatas augstflohla islaudufe til 6 mahzitajus; ar scho flaitli nepeeteekoht ne Widsemes 108 mahzitaju weetahm, — fur tad paleekoht wehl Kurseme, Igaunija, Bahzu kolonijas pee Wolgas un Deenwidus-Kreewija, un zitas mahzitaju weetas plafcha Kreewija?

Adolf Allunan fungs eet atkal atpafat us Bahzu teateri!! Katru, kas ruhpejees preefch tautas atihstifchanahs un isglishtibas, fchi wehstis aigrabhs. Adolf Allunan fungs

preefch fchetreem gadeem muhsu teatera wadischanu usnemdams, neatrada beedribas nama wairaf neko, ka flatuwi un trihs drukatas lugas. Winsch lihds ar saweem draugeem, kreetneem jaunekleem, ihja laika gahdaja par wajjadfigahm lugahm, zaur sawu jauku un patihlamu spehli tika neween Rihgas publika, bet ari wisa Widseme un Kurseme eepreezinata un paslubinata, ari us laukeem teateri spehleht un winsch pats mums pajneedis tahs kreetnahs un jantalahs lugas. Kas Allunana k. peespeedis no mums fefkirtees, par scho te runahht, naw ihstena weeta, to ik katris fewim pats warehs teikt. Un ta tad mums tik wehl pahri reisu buhs tas preeks, Adolf Allunan k. us muhsu flatuwes redseht. Nahfoscha israhdischana, lura Adolf Allunan k. lihdsi spehlehs, buhs fwehtdeen 9. Februari Latweefchu beedribas nama un israhdischoht, ka mums teiz, weenu jannu original-lugu „Zauteefchi;“ tad israhdis beidsamo reisi „Zigs Moses“ ar dauds jaunahm kuplejahm. Kas wehl „Zigs Moses“ no Adolf Allunan lunga israhdoht naw redsejis, tas lai nelawejahs, fwehtdeen 9. Februari teateri apmelleht, jo tahdam eepreefch waram sinoht, ka winsch dabuhs kreetni pafmeetees.

No Walfas. Pa pagahjuscheem seemas-fwehtkeem, ka dsurdam, ir daschās weetas Latwju teateri un weefibas wakari bijufchi, bet fcheit Walfā it nekas. Nesinams paleek gan, kapehz wairs tagad neteek Latwju teaters te wairs spehlehts, kaut gan katru reisi, kad teaters bija, flaitaju netruhka, bet papilnam bija, wifwaital Latweefchi paschi. Pehdigu reisi tika spehlehts 1873. gada, Jumi mehnesē. — Dsurd gan daschu reisi runajam ari no Latwju weefibas wakara, bet nekas ne-ismahf; runa, runa, bet atkal paleek tapat. War teikt: „Eika drufku pagaidiht.“ Gaida, gaida un atkal nekas neismahf. Zerams, ka arween ta gan tihri nepalife, bet gadifees daschs, kas ari zeefchi pee tam puhlesees. Ka lai mehs Walzeneefchi kahdu reisi tittu pee Latwju weefibas wakara, kas mums pawifam wehl zeeminfch, bet daschās pufes kreetni pasihstams un mihsfch draugs? Labs nahts ar gaidifchanu. Schi seema muhs scho-gad bagatigi apdahwinajufe ar sneegu, ta ka gandrihs newaram zauri tikt, ne zelu ohtram pagreest. Bezi laudis neatminahs tahdu seemu redsejuschi til dsitu, auffsu, putenainu. Sals bija pee 25 grahdeem; bet nu wehl tapat it nemas nepeelaischahs. Mescha braufschana pawifam gruhra un neeefpehjama.

R. M.

No Nowgorodas. Schini gubernija Ischerepomas aprinkfi Wolchowas zeema lihds Imam Janwarim schini gada pastahweja diwi schenki. Kad nu pagasta walidiba taisijahs us jannu isnemt patentes preefch fcha gada, te fahdschas seewas, pa wifam 55, farumajahs, nepeelaisht, ka schenki taptu atklahti. Winas luhdsā fohlmeisteri fahstahdiht protokolū, ka winas efocht pret schenku atklahfchanu, un eefneedsa to pagasta wezakam. Pagasta wezakais atbidēja, ka winu spreedumam un protokolam ne-efocht nelahda spehka un ka schis pret pagasta wehlefchanohs neta newarohht dariht. Seewas iswehleja weenu is sawa widus un aissuhstija pee isprawnika (brugu lunga, pilskunga). Ta fuhdsjahs, ka winu wihri wifu sawu neleelu petnu atfahjoht schenkōs, zaur ko fcheem frohna paradi weenumeht leelaki teekoht, un ja walidiba neaisleegfchoht schenkus, ka tad ne tikai nespehfchoht wezohs paradus aismahfahht, bet wehl ari janni nahfchoht klahht, jeb fcheem buhschoht pehdiga gohtina japahrdoht. Isprawniks paflausija winu luhfchanu un fasaugis pagasta preefchneekus teiza teem, ka kamehr ne-

buhšchoht trohna paradus aismafajufchi, lai teekam neatflah-joht ſchenkus. Tã tad Wolchowai japeeteel beſ ſchenkeem. Seewas preezajahs par to, bet wihri ruhž, ka pagastam ſuhdoht laba eenemſchana un — ka naw fur glahſiti eedſert un walaſ laiku pawadiht.

Ahrſemes ſinas.

No Anglijas. Tai 24tã Januari Anglu parlamente tika kehmineenes wahrdã ar tã noſaukto trohna-runu eſjahkta. Schini runã teel iſſajihž, ka Anglijas waldiba ar zitahm ahrſemes walſtim draudſigã fatiſſchanã ſtahwoht un no wiſahm ahrſemehm iſhtas draudſibas- apleezinaſchanas ſanehmufe un pate, prohti Anglijas waldiba, arweenu uſ tam raudſiufe un par tam ruhpejuſehs, ka lai meers tiktũ uſturehts un apſtiſprinahžs. Kalab wina pee Briſſeles konſerenzes (ſchini konſerenzẽ tika pahſpreeſts, ka karofchanas laikã walſtim jaſturahs, lai daſchas nebuhſchanas karofchana beigtohs un meeru waretu pilnigaki uſtureht, bet Anglija no ſchihs konſerenzes meera darbeem attahlu turejahs) — kalab wina pee ſchihs konſerenzes ne-efoht peedaliuſehs, taſ tapehž notizis, ka wina dohnu daſchadibu pee konſerenzes lohjekteem dohmajuſe pamanihž un tamdeht nezerejuſe, ka apſpreeſchana nahtſchoht pee weenprahtibas. Tad ari trohna-runa teel peeminehts jaunais Spanijas kehniſch Alſonſo. Baj Alſonſo waldichanu par iſſtu waldichanu Spanija atſiſtama, pahre to wehl Anglu waldiba pahſpreeſch un driſh ſawu ſpreedumu iſſajihž. Anglu waldiba no ſirds wehlahs, lai Spanija, ſchini leelã bet til gruhti peemeſletã walſti, meers paſchu ſtarpã driſh tiktũ nogruntehts. Pahre Anglu walſti paſchu runajoht teel trohna-runa iſſajihž, ka naudas leeta atrohdotees brangã buhſchana un ka tautas labflahſchanaſ wairojotees. Waldiba ari pahſpreeſdiſchoht, waj newaijadſetu tohs tikai Irelandẽ wehl ſpehã buhdamus liſumus atzelt.

— Sawã laikã peeminejam kahdu rakſtu, ko Gladſtons bija ſaraktiſis. Schini rakſtã wiſch bija nehmees pahſpreeſt pahweſta iſtureſchanoſs un riſkoſchanoſs pret muhſu laiku zenteneem, ihpaſchi wiſch bija iſſkaidrojis, ka Rohma (taſ ir pahweſta waldiba) jaw no feneem laikeem nekãd Anglijai par labu ne-efoht ſtrahdajuſe un pretineeje bijuſe. Uſ ſcho rakſtu nu nehmees erzbiſkaps Maning atbildeht ar labu paprahwu grahmatau (200 lapu puſes leela), Gladſtonam daſchadas wainas gribedams peerahdiht un winam ari pahmet, ka wiſch, prohti Gladſtons, ſawã rakſtã lohti ruhpuſ wahrdus leetajis. Kelnes (Wahzu) awiſe, ſcho pahmetumu peeminedama ſala, ka Watikans (pahweſta waldiba) ſawõs rakſtõs daudſ rupjakus wahrdus runajoht. Tã par prohwi watikans pret Itali- jaſ waldibu rakſtidams, tahdus wahrdus leetajis: „wilki, blehſchi, Warifeeri, Wilifeeri, ſagli, dumpineeki, meli, leekuti, beſdeewji, ſatana-, grehžibas- un puwuma-behri, Deewa pretineeki, ſatana deenaſneeki zilweku weidã u. t. pr.“

— Preeſch neilga laika ſinojam, ka Gladſtons atſajijis no brihwprahtigo partijas wadiſchanas. Tagãd nu ſew brihwprahtigo partija melle zitu wadoni. Brihwprahtigo partija ſawã ſapulžẽ lohti noſcheloja, ka Gladſtons efoht atkahpees. Tad tika preeſchã likts, ka Marſi Hartingtons buhtu luhdams, lai wiſch uſnem brihwprahtigo partiju wadiſchana. Hartingtons patſ nebija ſapulžẽ. Rã diſrd, tad brihwprahtigo partija efoht nodohmajufe leelã pretoschanaſ ſchini gadã ne-eclaiſtees. Konſerwatiwi (wezu laiku aiſſtahwetaji) behdajahs,

waj Diſraeli weſeliba til ſupra tureſees, ka wiſch warehſ ſchi gada darbus pilnigi paſpeht.

No Franzijas. Jaw ilgu laiku Franzijas tautas ſapulžẽ teel pahſpreeſti waldichanas-liſumi (taſ ir, pehž kahdeem liſumeem waldichana Franzija buhtu ja-eegrohſa) un daſchadi preeſchlikumi tika preeſchã likti preeſch apſpreeſchanas. Tagãd ir pee apſpreeſchanas nahzis preeſchlikumõs, kaſ laikam gan tiſs peenemts un pehž kura tiſs waldichana nogrunteta. Scho preeſchlikumu iſſumã ſchẽ uſſimeſim. 1) Liſumu-dohdama wara ir peeſchirta ſenatam un deputirtu-kambaram. 2) Republikas presidentſ teel ar balſu wairumu iſwehlehts no ſenata un weetneeku nama. Presidentſ teel uſ 7 gadeem wehlehts un war ohkreiſ tikt wehlehts. 3) Republikas presidentſ war ar ſenatu atzelt weetneeku namu preeſch ta no liſumeem noſajita laika. Ja taſ noteel, tad triju mehneſchu laikã weetneeki no jauna jawehl. 4) Miniſtereem par waldibas politikas darbeem ja-atbild. Republikas presidentſ teel til tad pee atbildeſchanaſ ſaukts, kad wiſch pret walſti un waldibu ko nodariſis. 5) Ja notiktõs, ka republikas presidentſ nomirtu jeb no ſawa amata atkahptõs, tad jaet pee jauna presidentã zeljchanaſ. Kamehr jauns presidentſ wehl naw ezelts, tamehr miniſteri waldichanu wada. 6) Abeem kambareem ta teeſiba peeſchirta, ja wajjadſehs, tad wini war waldichanas liſumus pahrau- diht. 7) Ubi kambari (ſenats un deputirtu kambars) tura ſawas ſapulžes jeb ſehdeſchanas Werſalẽ. 8) Schẽ likumi til tad teel paſludinati, kad ſenata liſumõs jaw buhs peenemts. Til daudſ iſſumã pahre jauneem waldichanas liſumeem. Marſchals Maſ Mahõns, kaſ uſ 7 gadeem (lihdſ 1880. gadam) par republikas presidentu ezelts, efoht iſſajijis, ka wiſch ſawu uſdewumu waldichanaſ iſpildiſchoht lihdſ noſiktam laikam, taſ ir, lihdſ 1880. gadam.

— Pahre teem nupat mineteem waldichanas liſumeem ſinodama kahda Franzuſchu awiſe ſala: Mehõs nogruntejam repu- bliku, kaſ gan deefgan wahjibu pilna, bet kaſ ir pahrlabo- jama un kaſ wiſeem gohdigeem zilwekem pee-eijama. Wezais Tjehrs atſihž ari minetõs liſumus par leelu panahkumu re- publikas leetã.

No Schweizẽs. No genſes teel ſinohts, ka tur juſſchanas baſnizas leetãs til leelas palikuſchas, ka wajjadſejis ar ſalda- teem par meeru gabdaht. Nemeeri bija iſzehluſchees tamdeht, ka kahdã katotu baſnizã waldiba ar waru atlahwuſe kahda brihwprahtiga katola behrnu kruſtiht. Pahweſneeki nu ſajet leelu trohſni awiſes, ka waldiba ar waru wina baſnizu efoht apgahnijuſe (prohti zaur to, ka brihwprahtiga katola behrnõs tizis baſnizã kruſtihts). Schẽ klahht ari japeemin, ka pahweſ- neeki ween pee nemeera ari nebija tee wainigee, jo brihwprahtigo katolu preeſteri tapat iſrahdoht nefatizigu garu. Kad nu no abahm puſehm riħda un uſ nefatizibu paſtubina, tad naw nelahds brihnumõs, ka nemeeri iſzetahs. Schweizẽs republikas waldiba, pee kuras Genſe peeder, ir no Genſes waldibas pra- ſijuſe ſinas pahre mineteem nemeereem baſnizas leetãs.

No Rohmas kahds Anglu parlamentes lohžellis, kaſ ſchim brihſcham Rohmã peemihž, ſino pahre tureenas buhſchana. Iſ ſchim ſinahm ari kahdu druſzina ſchẽ uſſimeſim. Wiſu pirms minetais ſinotajs noſchelo, ka jeſuiti daudſ ko eſpeh- joht uſ Anglu laika rakſteem, un pahweſta waldiba ar tam leelotees. Kahds kardinals efoht lepni ſajijis, ka jeſuiti til pat daudſ eſpehjoht uſ Londones awiſehm, ka uſ Franzuſchu awiſehm. Tad ari ſinotajs peemin Italijas kehniã fatiſſcha-

nohs ar Garibaldi, fajidams: „Es redseju generali Garibaldi, kad winsch patlaban no kehnina nahja. Wini firjnigi apfweizinjahs un Garibaldi kehninam fajija, tee esohht meli, ja esohht fajihst, ka winsch (prohti Garibaldi) turoht naidigu prahtu pret kehninu; tifai to winsch wehlejotees, ka kehninsch nemtu Anglijas waldibu un Anglijas kehnineeni waldischanas leetas par preekschshimi; bet turklaht ministereem lai pahleeku watu neatlautu. Kehninsch us tam atbildejis, ka pehz wina dohmahm bes garridsneekem neweens Rohma nebuhschoht, kas pahr Garibaldi'a usturefchanohs Rohma baidotees. Winsch (prohti kehninsch) preezajotees, ka Garibaldi esohht us Rohmu nahzis un ka garidsneeki beidsama laika pret Italiyas weenibu daudf strahdajusch, bet winsch zeroht, ka Garibaldi'a taijns wahrschahdu rikofschanu aiskawehs.“ Til dauds par Garibaldi'a fatifschanohs ar kehninu peeminejis sinotajis jawā raksta faka, ka Garibaldi pilnigi esohht ar meeru, ka kehninsch winu janehmis. — Gar Iberes upes teek weens kanalis rakts. Kad Garibaldi'am fajija, ka mineto kanali buhtu janofauz par „Garibaldi-kanali.“ tad winsch atbildejis: „Ne, to kanali wajaga nosaukt par Wiktor Emanuela kanali, jo kehninsch nopelnijis katra kreetna patriota pateizibu.“ Pahr Garibaldi'a dohmahm un spreedumeem politikas leetas runajohht japeemin, ka Garibaldi, lai gan zitadi ihstis republikaneetis buhdams, panisam negrib, ka Italija tiktu eegrohsita republikas waldiba. Preeksch Italiyas buhtu republikas waldiba par leelu pohstu. To ari garidsneeki sina, tapehz wini palihds republikaneescheem pee waras nahkt, sinadami ka tad winu rikofschanahm buhtu plafschaks darba lauks.

No Spanijas. Ka jaw peeminejam, tad stary kehninu Alfonso un Don Karlofa bijuse farunafschanahs, bet islihgt newarejuschi, jo Don Karlofa prafischanas bijuschas tahdas, ka kehninsch Alfonso tahs newarejis apfohlitees ispidiht. Don Karlofs pagehreis, lai winam atlautu Madride dsihwoht un preeksch dsihwes usturas winam tiktu if gadus 10 milioni realu dohts. Tad winsch ari pagehreis, ka wina behrneem peekristu Spanijas trohnis, ja Alfonso mirdams neatstahntu mantineeku, un ka wina (prohti Don Karlofa) paradi tiktu no Spanijas waldibas aismakfati, kureus winsch eetaisijis tagadejo Karlistu kazu wesdams, turklaht Karlistu wirfneeki jausnem walsts deenasta ar tahdu pa-augstinafschanas kahrtu, kahda teem bijuse Karlistu deenasta. Schihm pagehreschanahm ihpafchi preti bija brihwprahrtigee, kas draudeja no waldibas schkirtees un ar republikaneescheem jaweenotees, ja waldiba minetas pagehreschanas peenemtu, lai gan wini zitadi naw islihgschanai preti. Kehninsch laikam atfihdams, ka zaur Don Karlofa pagehreschanu peenemfchanu walsti nemeeri fazeltahs tagad ar jo leelaku uszihrtibu fahf usmahktees Karlisteam. Karlisti tagad schkirti diwi dalas: weena data sem Don Karlofa pafcha wadischanas, stahw pee Pamplonas un Estelles un ohtra data sem Dorregarai wadischanas, stahw netahntu no Barzelones. Pret pirmo Karlistu pulku kazo generalis Roma, pret ohtra generalis Martinez.

No Kihnas teel sinohst, ka pehz keisara nahwes Pekinga iszheles dumpis. Tas bija ta: Kad keisars nomiris, tad wina mirfchanu kahdas deenas flehpusch; bet kad wehlati to pafsludinajusch un gribejuschi printfcha Luna peezi gadu wezu dehlu ka trohnamantineeku par keisaru eezelt, tad trihs pulki (regimentes) kara-wihru fazehluschees us dumpi. Sinams ka ahtrakti newarehs jaunu keisaru waldischanu pafsludinahnt, pirms

dumpjofschana pee kara-wihreem nebuhs apfpeesta. Tri tahdas walodas ispaustas, ka miruschais keisars esohht ar gisti no-nahwehts un ka leelaks, tad pee waldibas nahfschoht tahdi wihri, kas muhsu laiku zenteeneem esohht pretineeki.

Pahr gohws-lohpu kohpschanu un audfeschanu.

Katram semkohpim jaruhpejahs, ka eenahfshanas if wina fainneezibas neween pastahwigi tohp nogruntetas, bet ka tahs ari gadu no gadu wairojahs. Tai to waretu panahkt, winam fainneeziba jawada pehz teem lifumeem, kas faetahs ar laika-garu un tapehz no daudseem atfihhti par riktigeem. Pee tam jaewehro laiks un weeta. Kurseni un Widsemi newar ta semi kohpt, ka tas jadara Seemeta- un Deenwidus-Kree-wija un t. j. pr. Bet ari weena un tai pafcha weeta tagad nedrihkt wairs tohs eewehrojumis un nofazijumis nent par preekschshimi, kam wehl preeksch desmit wai wairaf gadeem neschaubigi tizeja. Jo neween gais un semes strehks, bet ari laiks nofaka, ka fainneeziba jawada un no kam wairaf pelnas atlez. Kad atskatamees us senakahm buhschanahm, sem kuzahm laudis un winu fainneezibas stahweja, un tad pagahjuschs laikus falihdsinam ar tagadejeem, tad atrohnam leelu, gandrihs netizamu pahrgrohsifschanu wisas leetas. — Pehz toreisefahm eeriktehnt un buhschanahm Baltijas gubernijas warbuht isturejahs it riktigi pehz tautas fainneezibas lifumeem, kad semkohpibu, grandu eemantofschanu, par ihsto un weenwenigo maifes apzirkni affina un lohpu audfinafchanu ka kahdu newarigu, masu leetu usluhkoja. Weentahrt tapa ar lehteem darba-spehkeem zaur zaurim tifai mas labibas audfinaata un tamdeht winas zena bija leela; ohtrukahrt zaur daschadeem kawelkeem (ka par prohwi mas eedfihwotaju, flikti zeli dselszeta truhkums zc.), ihpafchi no pilfsehtheem attahlas apgabals fweests, peens, feers un gata stahweja til semā zena, ka no winu pahrdohfshanas pret isdohfshanahm beidsohht it nekahdas pelnas neatlehja. Gohws-lohpu barus tamdeht tureja tifai stala-fuhdu deht un pafchu wajadfibas deht. — Bet muhsu laikos ir wis zitadi pahrwehrtrees: zaur pahrgrohsitahm semkohpibas buhschanahm, zaur jauneem lifumeem, zaur mahju isrentefchanu un pahrdohfshanu semkohpiba tapuse warbuht diwreis leelaka, ka senaf, gruntes zehluschahs pulku leelaka wehrtiba un zaur wiju to darba-spehki fajneegusch nezeretu dahrgumu. — Pret darba-spehku labibas zenas krituschas, turpretim wisas tahs leetas, to no kustoneem mantojam (gata, peens, fweests zc) zehluschahs stipri wehrtiba, laikam tamdeht, ka eedfihwotaju flaits un tam lihds ar bruhkawajadfiba ahtrumā wairojuschahs, pee kam wehl jarehkina dselszeta, kugofschana zc.

No wisa ta redfams, ka tautas-fainneeziba tagad pawisam ziteem grunts-lifumeem jawalda, ne ka senaf, ja no semes us ilgu laiku zer jo leelas eenahfshanas baudiht un zaur to darba-spehku jeb kahrtibu ar pelnu if fainneezibas pastahwigi islihdsinahnt, ta ka beidsohht isdohfshanas naw leelakas ne ka eenemfshana. To panahkt weenweenigi, kad semkohpibas leelakee palihgi: fuhdi, darbs un kapitalis, weens pret ohtru stahw riktiga lihdsmehra. — Imelkestim, wai Baltijas semneeku fainneezibas schis riktigs lihdsmehrs netruhkt.

Semkohpibas minete palihgi jeb eerohtfchi weens pret ohtru stahw lihdsmehra, tas ir: preeksch fainneezibas netohp wairaf isdohst, ka war zereht ar augteem dabuht atpafat, kad seme til dauds nes, ka tas kapitalis, to fuhdos, darba un nohmas-

makfâ, wai semi pehrkoht kapitalâ, preefch winas isleetaja; zitadi ekonomijas rehkinumi flehdsjâhs ar leelaku wai masaku istrukumu un tad atnahf ahtraki wai sebaki tas brihdis, kur jafaka: „ne-eet wairis us preefchu,“ jeb: „mahjas isdihwotas.“ — Naudsifim to peerahdiht. Diwi lauti weenâ leelumâ un labumâ, no kureem tikai tas weens pilnigi fuhdohts, bet tas ohtrais nemas, pagehr gandrihs weenlihdfigu apstrahdaschanu un par abeem jamakfa weenlihdfiga rente; kad nu tas apfuhdotais lauks eenesihis, 10 wai 12 graudu, tad no ta ohtra plaus tikai puf tik dauds jeb wehl masak; tapehz fchi beidsama lauka isstrahdaschana un rente pehz zaurmehra bijuse tik dauds dahrgaka, kâ tas ohtris lauks wairaf graudu un falmu eenesis. Tahda pat starpiba atrohnahs ari, sinams masakâ mehra, starp stipru un wahju fuhdoschana. Skaidra pelna no stipras fuhdoschanas ir arween leelaka, ne kâ no wahjas, tapehz ka pee fchihis apstrahdaschanas dauds dahrgaka un tamlihd isdohschanas pret eenemjchanahm dauds leelakas ka pee winas. — Kad nu, ka redsejam, mehli pee semkohpibas wisleelakâ wehrtê stahw, tad sinams jaleef leels fwaris us to, zil dahrga winu krahfchana, jagatawofchana, wai pikfchana. Buhraweeta semes, kuras apfuhdoschanas tikai 10 rub. makfa, war par 15 rub. masak augtu eenest, bes ka starp darbu, kapitalu un pelnu lihdisfwaris sustu, ne ka ohtra, kuras fuhdoschana 25 rub. makfa. Tapehz pee semkohpibas wispirms jaewehero, ka pehz wajadfibas papilnam un zil eefpehjams lehtus mehflus war jagahdaht, ihpafchi stala-mehflus, kas us wiseem laikeem par lauka kohpichanas pamatu jausluhlo, kamehr wisi skunfugi mehli (kâ superiosfats, kaulu milti un t. j. pr.) wineem tikai war peepalihdsieht un tapehz ar tikai ka kahda palihdsiba stala-mehflu truhkumâ jausluhlo. *) Bet lehtus stala-mehflus eemanto zaur to, ka lohpu baribu, ko no plawahm un laukeem eewahl, zil ween fpehjams leef wehrtê un pa reisi isleeta. Naudsifim fcho teikumu peerahdiht. Lohpu bariba ir semkohpja leelakais kapitalis, jeb ar ziteem wahrdeem: ta semkohpim pee dahrgas arendes un dahrga darbafpehka makfa lohti dauds. Kad nu lohpu baribu apehd tahdi kufioni, kas pehz semkohpibas lihdisfwarâ par mas eenes, tas ir, kas neatmet tik dauds pelnas, ka no fchihis newar isdohschanas pee lohpa apkohpichanas un pee winu baribas peefkafeschanas atlihdinaht, tad isnahf mehli lohti dahrgi un zaur to atkal wisa fainneeziâ rohnahs leels istrukums. Schis istrukums jeb, flaidrakî fakohf, fchi flahde ir wehl jo leelaka, kad ehdamajs tohp isleetahts preefch tahdeem lohpeem, kas it ne ko ne-eenes. Kad nu apluhfojam muhsu semneeku lohpu barus, tad newar leegt, ka no teem zaur zaurim tik mas pelnas atlez, ka peens un fweests ne pafchu wajadfibai nepeeteef; preefch pahrdohschanas sinams nefas neatleef. Semneeku lohpu-bari, lai buhtu leeli jeb masi, ir zaur zaurim nemohf pa datai tahdi, kas ehdamo gandrihs par welti aprij, un tapehz mehli, ko tee fataifa, ir lohti dahrgi.

Katrs, kas ar semneeku lohpu-kohpichanu un audfeschanu, ar winu ganiklehm un eeriktehm jo tuwaki eepafinees, wai kas mehginajis isdibinaht, ko semneeki wiswairaf tirgû pahrdohd un kas pilsehtneekem peewed peenu un fweestu, tas neleegs, ka mehsh taijnibu runajufchi. Semneeku gohwslohpi wiswairaf zehluschees is wezu wezas eefschemes lohpu-fu-

gas, kas bes jautschanas ar fweeschahm fugahm jo deenas jo wairaf panihft; gohwis ir masas un wahjas, dabu fliktu baribu un wehl flitakas ganikles; pa wafaru lohpus stali tu-reht un barohf, — tas us semehm tikai wahda pehz pasihstams; winus kohpi it kâ kahdu leelu, kad jaw gan wajadfigu, nelaimi, un ne reti rohnahs pawafari ehdama truhkums, fchis breefmigais semkohpju eenaidneeks, zaur ko lohpi pawifam panihft un tad tik lehti wairis neatweldsejahs. Sinams, ka no tahdeem lohpu-bareem tikai mas ween eenahfchana atlez, un semneeks ar fawu ismanigu prahtu nolemj it riktigi, ka ar to ne kahdu pelnu nepanahf, kad preefch lohpeem, kas kâ fakohf pafchi fewi apehd, bes salmeem un seena wehl graudus wai zitus lauku-anglus isflaufch; jo fchohs anglus war tuhlt pahrdohf un tapehz wini tad ari tohp usluhloti kâ tas leelakais wai ari pat tas weenigais palihgs pee naudas eegahdaschanas, ar ko rente un laudis ja-aismakfa.

(Turpmal wehl.)

Woldemar Straucha kungam.

Zuhs zeen. k. raksteet kahdus wahrdus par gehrbfchafchanohs un tee pateesi ir tikai kahdi wahrdi. Domehr newaru Zums to atlaist, eekam ari Zums kahdus wahrdus pahf Zuhju wahrdeem ne-efnu teizis. Pai gan Zuhs to flaidri ne-iffakeet, pahf kahdas tautas un kahda widus kundsehm Zuhs fchohs kahdus wahrdus gribejufchi rakfihf, tad tomehr jaw deefgan noprohtam, us ko Zuhs tohs fihmejat un kas tad nu gan wareja buht zits, kâ muhsu tauteetes, muhsu Latwju seltenitees! Zuhs winahm usbruhzeet — kungs — woi Zuhju pufe kungi to mehds dariht? — To netizam! Zuhs ari gan laikam wehl nesineet, kâ pret kundsehm jaisturahs, jo kad Zuhs to finatu, tad Zuhs nebuhtut tahous teikumus peenehmufchi, kahdus us publiku runajohf pahf kundsehm mahjiti laufchi nekad nemehds isfajihf. Zuhs warbuht to ari wehl nesineet, kâ Latweefchu jaunekli fawas tauteetes nemas masak nezeeni kâ to mehds zitu stautu jaunekli dariht un kâ Latweetis nemas nebaidahs tahdu pee semes fire st. kas tauteetes apwaino. Tapehz Woldemar Strauch k. fargaites pee laika, ka kahdu reisi ne-eet fchlihbî — tas labalais padohms, ko Zums dohdam, ir tas, kâ kad Zums kaut kas derigaks ko rakfihf nerohdahs, labaki flufu zeest; jo zitadi gandrihs Zums pahwa gresnojchanohs waretu pahrmest. Zil dauds, kâ sinam un kâ ari lasitaji to finahs, wehl neweena lauzineeze tahdus apgehrbu nebuhs walkajufe, ko ta newa fpehjuje aismakfahf, bet tur preti tas gan jaw dauds reises ir peedfihwohts, kâ lepnee kundfini, un ihpafchi tahdi, kas weegli ir pee rohkas jauneklehm ko pahrmest, ar neaismakfateem fwahrkeem gresnojahs. Bet teem, kas fcho lafa, fakam, ka ta newa nekahda apgrehziba, kad weefibâs lauzineezes pehz pilssehtu mohdes gehrbjahs un kâ ziwiliseeretas kundses isturahs; jo faprohtama leeta, ka ta lauzineeze, kas ta gehrbusehs, to gan eefpehs isdariht un fchajâ rohtâ ari ifturetees pratihis, bet ka tas, kas fawu kahrtu atstahdams neleetibai lauj waku, bes Wolde-mara Straucha k. padohmu pats drihs panahfs, kas ir neleetiba. — Mums tikai atleef zeemifchana preefch muhsu taustas seltenitehm un tapehz nekad ne-efam kuhtri tahm issaukt: augstu laimi!

— s — s.

Maksts is Dohles draudses.

Papreefchu drufku par ffolhmeiftera wehlefchana. Pul-karnes walsts (Dohles draudse) ari nahze tai 31. Juli 1874.

*) Pahf skunfes mehflu leetofchana atrohd brangas sinas tai grahmatina: „Padohmadewejs pee lauku un plawu mehflufchanas no Richard Thomfena.“

pee ta preeka fewim fkolhmeisteri wehleht preeksch fawas jaun-
buhwetass fkolhas. Pee fkolhmeistera wehlechanas bij drau-
des mahzitajs, pehrminder-leelskungs, pehrminderi un walsts-
wezakais lihds ar walsts weetneekem. Ta tad tita no fcheem
peefaulteem ar weenprahtibu fkolhmeisters iswehlehts un kattris
iswehletajs bij zaur tahs deenas darbu eepreezinahst.

Tagad tablak par fkolhas eefwehtifchanu. Gefwehtifchana
pawillahs lihds 31. Oktoberam tadeht, ka drihsal nebij pil-
nigi lihdselki sagatawojami us fkolhas-darba eefahlfchanu, ka
tas jaw arween pee jaunass eeriktes eefahlkuma atgadahs. Us
eefwehtifchanas-deenu fapulzejahs kreetnis pulks tauschu lihds
ar walsts preekschneekem, draudses mahzitaju un pehrminder-
leelskungu. No nahburgu draudses bij mahzitajs un dseedataju
kohris, kas wifai fapulzei bij par leelu preeku.

Gefwehtifchanas laiks tika pawadihts ar runahm no zeeni-
jameem mahzitajeem un dseedafchanu no nahburgu un paschu
kohra. Zeenijams pehrminderleelskungs kreetni gahda par fchahs
fkolhas labumu, tai semi un filtumu fchkinodams zc. Tad
walstswezakais ir, kam wairaf ir puhliu un gruhtumu bijis
fkolhas daschadu wajadfibu ritfeschanas un gahdafchanas.
Zeenijamam pehrminderleelskungam tika par til labprahtigu gah-
dafchanu par fkolhas selchenu leela pateiziba un augsta laime
no runatajeem wifas walsts wahreda isfazita. Tapat ari walsts-
wezakam par wiau ruhpihu gahdafchanu pehz fkolhas labuma
tika pateiziba un preeziga nahkamiba isfazita. Ar mafaku
preeku ari netika zeenijamam Baldones mahzitaja lungam un
Baldones meschafarga dseedataju kohram par nahburdsigu da-
libas nemfchanu pee muh, u fkolhas eefwehtifchanas no wai-
raf walsts lohzeekem wifas fapulzes wahreda augsta laime no-
wehleta. Rahdas nedelas preeksch fchihss fkolhas eefwehti-
fchanas tika ari Dohles walsts-fkolha, kura ir tai pascha draudse,
eefwehtita. Mana wehlechanahs ir, kaut fchihss abas fkol-
has, weena draudse buhdamas un tai pascha gadu fawu darbu
fahldamas, ka mahjas jawu starpu turetahs, ustizibu un lihds-
zeetibu weena ohtrai fohltohs, ka zaur to laba zenschanahs
tittu weizinata. Rahds lihdsdalibneeks.

Zilweku spehks un maschine.

Rahds gudrs wihrs nofauzis muhsu laiku par damfa-laiku.
Ar damfa- jeb garainu-fpehkeem brauz no pilsehtas us pil-
sehtu, no weenas semes us ohten, weenalga waj pa uhdena-
jeb pa semes-zeleem; ar garainu-fpehkeem labibu kut, graudus
miltos f-maf un pat maifi zep; ar garainu-fpehkeem neween
ausch, ada un schui, bet ari baik-s sahge, dehtus ehwele, fchkin-
detus taija, u. t. pr. ihfi fakohht, damfa-fpehklus war wifur
isleetahht, kur ar mafchinehm strahda.

Jo leelaku isweizibu fawu strahdafchanu, jo leelaku pilnibu
fawos isstrahdajums efam panahlfchi, jo wairaf tad ar ma-
fchinehm strahdajam un zitus (sirgu-, uhdena-, wehja-, damfa-
u. t. j. pr.) fpehklus pee tam isleetajam; tapehz mafchine
leetafchana daschadu sinu war strahdafchanas pilnibai buht
par mehru, kas norahda, zil tahtu strahdafchana fawu attih-
fifchana nahlfje.

Zai gan wifpatri nemoht neweens nepretofees, ka ar ma-
fchinehm strahdahht ir derigi, tad tomehr wehl dauds tahdu,
kas mafchinehm ihfi ne-ustizahs un tapehz mas ko par tam
ruhpejahs derigatus strahdafchanas-riklus jeb mafchines few
eegahdatees. Kur kahds waretu mafchini leetaht un to ne-

ustizahs dariht, tur tika nefinafchana wainiga un nereti ari
gara kuhtriba, kas bes ruhpehm grib eerasto zetu staigahht, bet
ne jaunu fahht (lai tas buhtu deesin zil derigs), tapehz ka tur
eefahlkuma wairaf puhleschanahs un galwas-lausifchana.

Naw muhsu nodohms, neds zeen. lasitajeem isfaziht pah-
metumu, ka wini deesgan ne-eepasihstahs ar mafchine buh-
fchenu, neds ar winus pahreeku fklubinaht, lai bes apdohmas
un pahrbaudifchanas few eegahdajahs jaunass mafchines un
jaunatus darba-riklus, — tahds naw muhsu nodohms, mehss
tika gribejam kahdu wahrdu faziht, ka zilweks jaw no dabas
tahds, kam ar eerohtscheem, riheem un mafchinehm jastrahda
un tapehz ari peenahlahs katram tohs preeksch fawa darba
wajadfigohs eerohtschus, riklus un mafchines eegahdatees un
ja kas no jauna isgudrohts, tad to newajaga bes eewehroscha-
nas atfahht.

„Zilweks jaw tahds no Deewa radihts, ka winam ar ee-
rohtscheem, riheem un mafchinehm jastrahda.“ Schohs wahr-
dus drufzin fihlaki eewehrosim un to daridami atradisim, ka
zilweks (zil tahlu muhsu sinas pahz zilweku dsimumu fneeds)
arweenu sinajs zaur fawa prahta fpehkeem fawus meefas
fpehklus pawairoht, waj zitu dsihweeku (sirga, kamchla, wehr-
fcha u. t. pr.) fpehklus jeb dabas (uhdena, wehja u. t. pr.)
fpehklus few kalpinadams, jeb waj eerohtschus, riklus un ma-
fchines few eegahdadams. Ka teefcham ta ir, ka zilweks pat
us fawa semaka attihfifchanaht stahwohta few eerohtschus un
riklus eegahda, to waram redseht pee meschoneem Afrika un
Australija.

No zilweks eefpehtu, kad winsch bes eerohtscheem un ri-
heem strahdatu? Mas ko; par prohwi ja winsch gribetu tika
ar fawahm rohlahm (bes wajadfigeem eerohtscheem un ri-
heem ka bes ahrla, ezeschahm u. t. pr.) semi apstrahdahht jeb
siwis kert (bes tihkla) un mescha putnus medihht u. t. j. pr.
Ka zilweks fpehtu fawu no Deewa dohto usdewumu (wifceem
dsihweem radijumeem buht par lungu un waldineeku) ispidiht,
ja winsch bes eerohtscheem, riheem, mafchinehm strahdatu.

(Turpmaf wehl.)

M i s e j u m s.

Isgahjuscha numura tai sinu pahz Mihgas jaunzelamo mu
fihka fkolhu rakstos eefpehfoht mifejees: naw jalasa profs
fors Benedeti f., bet profsors Beneti f.

Sihki notikumi is Mihgas.

Zai nakti no 23fcha us 24to Janwari nodega lohpu-kuhts
(laidars) fenakas mescha-kunga Zenes-muischas (Zennenhof) aren-
dataram Oswald Rosenbergam. Uguns tik ahtri isplatijahs,
ka tahs seemas laika eeliktas durwis, kas no eefchpujes at-
daramas, newareja tuhliit atdariht un ta tad notika, ka wif
lohpi (54 gohwis, 2 bufi, 5 sirgi, 8 aitas un 7 teti) waj
nu duhmoss noslahpa waj ari dsihwi fadega. Tapat ari wif
lohpu-ehdamais un us laidara usglabatee darba rikhi fadega.
Skahde fneedsotees us lahdeem 10,000 rubl. Chla bijufe
par 3865 rubl., lohpi, ehdamais u. t. pr. par 3848 rubl.
apdrohschinati. No kam uguns zehlfjehs, par to tagad teel
meklehts. (Mineta mescha kunga muischina atrohдахs Piaru
muischas rohbeschass.)

Sludinafchana.

Behfu mahzitaja pagasta-waldibas

tohp zaur scho wifem, pee scho pagastu peederigeem, ahripus schijs walsts dshwodameem pagasta lohjel-

1) lihds 20. Februari f. g. sawas walsts- un trohna-malfchanaa te neistruchtschi nolihdsinaht un pafes isnemt;

2) kuri wehl preefch fewi un sawahm familijahm wezuma fihmes (ar usrahdsichanu to tchwa wahrbu) te naw peenefufchi, to nu mineta laita, neistruchtschi isbariht; un

3) teem, kuri 1854. gada dsmufchi un schini 1875. g. fapautschanaa rutos eerakstami, ir jafanaht 21. Februari f. g. pee schijs pagasta-waldibas!

Uf tam zeentjamas pilskchu- un semju-polizejas teel it laipni luhgtas, kur schee peemineti atroh-dahs, teem scho udohschanu drihsuna sinamu dar-riht gribeht un neweenu bef pafes nepectureht.

Behfu mahz. pag.-waldiba, tai 16. Jan. 1875. 2

Refawejeet

wairs ilgal'

Rippeneeschu

pagasta peederigi lohjelki un lohjelles, dehl „faimn-registri“ sawu familiju litumigi udohht wifweh-laki lihds 28. Februari sch. g. Uf tam tohp wifas zeentjamas polizeju-waldibas luhgtas, sawos aprin-

Umrugas bas. dr., Rippenu pagasta waldiba, tai 13. Januari 1875.

Pag. wez.: E. Brieding.

Scrihwertis: Joh. Westers. 3

Sludinafchana.

No Pobjem pagasta waldifchanaa (Rihgas-Wal-meeras kreise un Rubenes bahn. draudse) tohp wif-pee fcha pag. peederigi, jitas pagastos dshwodami galwas-naudas matfadami pagasta lohjelki zaur scho usajzinati, uf 14. un 15. Februar f. g. sawas mat-fafchanaa preefch 1875. gada scheitan nolihdsinaht. Kas scho sludinafchana wehra nenems, kritihs strahpe.

Pobjem pag. nama, 18. Januar 1875. 1

Umrugas bairnias draudse, Rihgas-Walmeeras kreise, tiks no Pofendorf walsts magasihnes tai 24. Februari f. g. pullsten 10 preefch pusdeenas te tes-fas mahja wairakshohltajecem 50 ischwertu meeschu pret tuhltu ismalju pahrhohti.

Pofendorf pag.-wald., tai 20. Januari 1875.

Buhwmeistari,

kuri Duresmuifchias pagasta-fsholas peedubweschamu (lohta) no 4 asim garuma ar schindelu juntu un weemu krahnri grid unemtees, teel usajzinati tai 14. Februari f. g. ar staidrahm leezibahm pee schijs waldifchanaa ainahht.

Duresmuifchias (Walfas kreise, Gulbenes draudse) pag. wald. tai 7. Januari 1875. 1

Lubbahne

tiks fchi gada tirgas peektdeen 21. Februari noturehts.

Sirsnigu pateizibu teem fungeem no Jonatana beedribas, kas man to skaitu dabwanu mana wahrd-udeena dahwinajufchi un wehl ihpafchi pateizohs teem fungeem, Schneideram un wisa tohrim par to janku dfeefmu, to man pafneegufchi.

Weens mahzellis war apseltsichanaa magasihne pee 3. Gupschte, Smilfchu-eela N 3, meldeees.

Weens usfizams kufcheris ar labahm leezibas fihnehm war tuhltu labu weetu dabuht Alafschas muifschu

G. B. v. Blankenhagen. 3

No jenzures atwehlehte. Rihga, 31. Januari 1875.

Drihtis un dabujams pee bilfchu- un grahamu-driktetaja Ernst Plates, Rihga, pee Peshera bairnias.

W. F. Grahmann Rihga,

sem leelfirsta Nikolaja Nikolajewitscha pafargafchanaa buhdamaa Smokenstas semtohpibas beedribas lomifkonars, peedahwa sawa leela frahjumä (General-Depot) semtohpibas mafchines un aramus rihus un tura arweenu preefch pahrhochchanaa:

Sweedru arklus, arflu steles, ezeffchas, fehffchanaa, effetu-, tihri-fchanaa un fultschanaa-mafchines; ritenu-lohkus un ritenus preefch linu mihtstifchanaa mafchinehm u. t. pr.

Pastahwiga isstahde Nikolaj-eela, lihdsahs Strehlneeku dahrsam. Kantoris: leela Sehlabaeela, preti birschas namam.

Weens neapprezejees brauffchanaa-puifis war Mastawas Ahr-Rihga, leela Subrmanu-eela N 36 meldeees.

Panfioneeri atroh laipnigu usnemfchana- nu Pehterburgas Ahr-Rihga, Kalej-eela N 21, pee Palm.

Wifem mihtem Wifsemneekem, lauzineekem un kufcherem daru zaur scho sinamu un ari luhdsu, pee „Zuderbettera“ mahjas-weetu nemi, jo es wifem te apfohlu labu usnemfchana, labus status un fikus kambarus, jo es no 1. Janwara esmu to mahjas-weetu usnehmis. Ar zeenafchana paleeku Dufhu usfizams draugs

M. Kalning.

Rihga, tai 28. Januari 1875.

Pawafara beedriba

fwehtis sawos gadu fwehtus schini gada Latw. beedr. nama tai 2. Februar deena; eefahfkes pull-sten 4 pehz pusdeenas un heigfkes Zwos ohtra rihä.

beedru fungeem matfads	50	kap.
" kundschem	30	"
" nebedru fungeem	75	"
" kundschem	50	"

Beedreem fchi gada fahrtes ja-usrahda, nebeedri fangi teel zaur beedreem ewesfi.

Latweefchu beedribas beedri mahfahs to pafchu, to Pawafaras beedri. Biletis ir dabujamas pee latra preefchneeka Sarkandaugawa un fwehtdeenu Rihga Latw. beedribas nama.

Nobrauffchana no Sarkandaugawas pullsten Zwos un no Rihgas pullst. 3. no rihä ar elstra jugu. 2 Preefchneeziba.

Wez-Peebalga

ifrahdihs tai 9. Februari f. g.

dshwas bildes.

Pastarpas dseedafchana. Pehz tam weefibas-wa-tars. Eefahfums pullsten 4. pehz pusdeenas.

Bewerina dseedataju-beedriba turehs

w e e f i a u - w a f a r n ar dseedafchana un danjofchana tai 16. Februari f. g. no pullsten 5. pehz pusdeenas Burtneeku pa-gasta-nama. Preefchneeziba.

Weenas labas flaweres (Flügel) ir par 80 rubl. pahrhochdamas. Mahtafas sinas war dabuht Mastawas Ahr-Rihga, Sawra-eela N 33.

Weenas flaweres ir Pehterburgas Ahr-Rihga, Meeru-eela (Friedensstraße) N 7, pee Stepanow pahrhochdamas.

Schujamas mafchines

no 15-185 rubl. gabala, preefch mahju buhffchanaa la ari preefch wifahm amatneeku waijadshahm pahrhochd sem apgalwofchanaa ar rafftu

f. Luth,

N 9 leelas Smilfchu- un Bruhweru-eelas fuhri N 9. Schujama lohtwila, abatas, eta.

Cerik-muifschu,

(Namofhty) Behfu kreise, Arrafchu draudse, teel labi isbedsinati, plauzeti un neplauzeti kalki pahrhohti.

Pehterburgas Ahr-Rihga tohp ianna mahja ar labu norunu pahrhohti. Staidrafas sinas war pee Dunajew tunga Potkowa kapos dabuht.

No Sehjesmuifchias rentestunga teel bishufohki ar bitehm pahrhohti.

Kaulumiltus

un superfosfatu pahrhochd bef wiltus un ar galwofchann

Richardta Thomfona

Kaulumiltu un superfosfatu fabrikis Rihga. Tagad ari Leel-Strauppe pee muifchias-tunga J. Spohr par fabrikas tirgu war manus fabrikatus dabuht. Wedumä matfa 75 kap. birkawa,

R. Thomfon.

Ween- un diwstohbru

flintes

no 3 rubl. fahloht,

rewolwerns

dafchada leelumä no 4 1/2 rubl.

fahloht, weentafschu- un

dubult-piftohles

no 1 rubl. fahloht, peedahwa

J. Ikert,

Raktu-eela, preti Popowa dselfshohdei. Kaufmani dabuhn leelu pekars datu.

Bal-kambaris un prezu-bohde pee felta fiws,

Pehterburgas Ahr-Rihga, Raktu-eela N 14, isohd wati no 20, 30, 35, 40 kap. par mahz., wiflabato petroleumu 15 kap. par ftohp, la aci jitas prejes fa, seepu-fahles ar pamahzifchani, flor-takus preefch balinafchanaa, flumu-fahles un pehrwes, ari aushamee beedfmu par mehremu zemu un ritrigu fwaru.

24. Januari f. g. ir uf Pehterburgas fchofeju, starp Rihgu un Duglas tiltu,

(Meifefact) ar drehbehm, lairkaffem u. t. pr. wafu-dufe. Gohdigais atradejs teel laipnigi luhgtis, to pafchu pret labu pateizibas algu Rihga, Rungu-eela N 17, diwi trepes angfcha nodohht.

Betortdeenu tai 23. Januari itla Pinkeneeku Jaunsemam if Kalnzeema mahjahm nosagis behro firas ar lautu peeri, 10 gadus wezs, ar wifu aif-jubgu, wehrtiba 60 rublus. Kas jagto firgu peera-bda, dabuhn

10 rublus pateizibas matfas no Pinku muifchias pagasta-tee-fas.

No polizejas atwehlehte.

Zaur tumfibu pee gaismas.

(Staters № 2.)

„Ja, sinams, ka glufchi zitabi runafchu.“ Arturs ahtri at-teiza, „un tillab tu, ka ari mans neshcheligais onkulis, manā preekščā trihzeft. Zo til drihs ká walá tikfchu, tuhlit uf to breefmigako wihsí Jums atreebščohs.“

„Til drihs tu walá tikfi?“ grafs mehdidams fajija. „Ká tad tu dohma walá tikfi? Es esnu pateesi sinkahrigs to dsirdeht!“

„Mans tehws mani ispestihs.“ Arturs ar beedinadannu balsi atbildeja. „Waj tu dohma, ka wiafch mani no tewis ne-at-prafihš? Smeiješs tik! Drihs tu mani usfkatoht nobablefi un ká apfes lapa drebesi!“

Grafs to dsirdejis it flani pašmehjabs un ari Jahnis, wina kambara-sulainis, fawas blehdigas azis uf smeesčanohs grohsija.

„Ká tu tik lohti pahrfkatišes, mans duhschigais brahta dehs?“ grafs fajija wehl arweenu smeedamees. „Waj tu pateesi ká dohma, ka es tik dumjſch buhtu, tawu tehwu jawá dariščanā aismirſi? Utgahdajees tatfchu, ka mehš wiaru tahdá tizibá atstahjam, ka wina dehs kahdá labá audfinasčananas-mahjá taps nodohšs. — Nu sinams, Arturs Anmentahls pehz mas deenahm pateesi tur buhs, un tagad augščā manā istabá uf aibrakfchanu jau fatafahs. Bet tu, Jahnis Schmitt“ — to wahrdu winfch ká fawadi peefpeesdams issajija, — „ne tu lordu Anmentahlu nedš ari lords Anmentahls tewi wairs kahdu reifi ar fawahm azim fkatihš. Tu efi un paleez Jahnis Schmitt, weenas nabaga atraitnes dehs; — un par tahdu ari tewi kahdá labá fšohlá nodohfchu, fur tew tašs dohmas, ka tu lorda Anmentahla dehs efoht, it lehti no galwas isdihš!“

Arturam bij ká ap duhschu, it ka waj smags siteens to pee semes gahstu; bahls ká lihks wiafch uf ta lohka benkfſcha nolaidahs. Winam bij jau deesgan faprafčananas, fawa onkula breefmigu blehdibu ispraft, un tadeht it gaischi manija, ka wiafch pašudis efoht, ja fawu brihwibu atkal ne-atdabu-joht un pats pee fawa tehwa aibehgt nowarohht. Lords Anmentahls, kad zits puika winam par Arturu tiktu usdohts un alafch pahr ta flahfčanohs tam ſinohts, uf wiſadu wihsí to par fawu ihſtu dehlu turetú.

Zaur to nu ari ta zeriba, ka tehws pehz ta pakal mekletu un klaufſchnatu, bij isgajufe. Turklaht ari Arturs fawa tehwa wahjibu deesgan labi pašina un noprata, ka reifofchana tam pawifam ne-eeſpehjana. Wiſas wina ſaldas zeribas bij wehjá, ar weenu ſiteenu ispohtitas.

„Es esnu pašudis!“ wiafch waimanaja un ruhktas aſaras raudadams fawas rohkas laufija.

„Ha ha, waj nu weenreis tu to mani?“ grafs mehdidams fajija. „Das man patihk; jo ká tu ahtrafi ar fawu likteni apradinafees un fewi manahm gribeſčanahm padohfees. Turklaht, Jahni Schmitt, es negribu nelahdu newaijadſigu zeetfirdibu pret tewi rahdiht, kad tik tu prahtigs un meerigs buhfi un nelad uf to ne-elaidiſees, fewi par Arturu Anmentahlu isdohtees. Tu tikfi fšohlá, fur tew dandš laba, wiſwairaf padewibu un paklauſiſchanu mahzihs, un wehlat, — bet ar tahdu notaiſiſchanu un apnemſčanohs, nelad neudrohſchinatees man preti zeltees — es par tewi gahdaſchu, ka tu wis badá nemirſi. Dandš tuhſtoſcheem zilwefeem tik labi nebuhš, ká tew, un tadeht ari fawas firdſahpes weeglaki wareſi aismirſi. Bet

kad tu usdrohſchinafees weenreis fawá dſihwibas laiká to iſſa-ziht, ka tu ne wis Jahnis Schmitt, bet no weenas angſtas ſa- milijas zehlees, Arturs Anmentahls efoht, tad —“ grafs ap- kluſa un ar breefmigahm, draudedamahm azim, to drebedannu ſehnu uſluhfoja, — „kad zelšs metees Deewu luhds, ka wiafch pahr tewi apſchelotohs, jo pee manis tu wairs ne ſchchlaſtibu, nedš apſcheloſchanu atradiſi, uf to wiſbreefmigako wihsí es tewi waijaſchu, tewim tawu uſtura teeſu atraufchu un pirms meera nedohſchohs, kamehr tewi truhſumá, badá un behdás buhſchu nogalinajis. Zo leez wehrá, un ſargees fewis paſcha labad, manas duſmas kahjás zelt un mani pee atreebſčananas pahr fewi ſaukt. Tu efi pawifam maná wará, glufchi ne- atſwabinajams uf wiſu muhſchu! Kad tikween fawu rohku no tewis atrauju, tad apafſch tawahm kahjahm beſdibens at- werahs, kas tewi uf wiſu muhſchibu awiſh. Zo ſini, un pee tam dohma katra ſtundá, lai fur buhdams. Tik zil tewim tawa dſihwiba mihta zeet kluſu un uſnem beſ kurneſčananas jawu nenowehrſchamo likteni!“

Arturs neſpehja nelahdu atbildi doht, jo winfch bij it ká no laiwás uf klaju juhru iſſweeſts. Winfch tik raudaja un aſaras aumalahm pahr wina waigeem riteja. Peepeſchi winfch uſlehja un fawam onkulim pee kahjahu kridams, ta zelus it zeeti apkampa.

„Onkuli Dohn, apſchelojees, apſchelojees!“ winfch brehza ar tahdu balsi, ka katrai, ir tai wiſu zeetakai ſirdei waijadſeja mihtſtai palikt. „Laid mani walá! Laid mani pee tehwa atpakal! Nelad es to nepeemineſchu, ka tu mani efi iſbeede- jis un ſikti turejis! Neweenu wahrdiru es fawam tehwan par to neteiſchu, tik atdoht man manu brihwibu, manu wahrdu un manu dſimteni!“

Ar mohlahm tik wareja grafs Lowels no ta iſmiſuſcha ſehna walá tikf. Behdigi winfch ar waru to atpakal atgruhda un ar kahju pawifam pee semes noſpehra.

„Zawas luhgſčananas ir weltigas.“ winfch zeetfirdigi fajija, beſ ka Artura gauſcha luhgſchana buhtu tam ſirdi aiſgrahbt ſpehjuſe. „Zaws liktens ir noſpreeſts, un nelahda paſaules wara wairs neſpehi to grohſiht. Bahrdohma manus wahrduš un paklauſi teem. Das ir un paleel tas weenigais, kas tew wehl tawu likteni war laut zil atweeglinahht. Deesgan. Dohd winam brohkaſtu, Jahni, un nahz. Jahnim Schmittam ir ſagad mani wahrdi japahrdohma, un dohmaſchana wedahs wiſ- jabati weentulibá.“

Jahnis aiſgahja, un tuhlit pehz tam ar kahdahm blohdahm un ſchkihwjeem ká ari ar uhdena-buteli atpakal atnahza un wiſus uf ta benkfſcha ſalika. Pehz tam abi diwi ar graſu zeetumu atstahja, beſ ka jel weent weenigu lihdszeetigu uſſa- tiſchanu uf to puiku greeſtu, kas tagad beſ atmanas no ſahpehm un iſmiſeſčananas pahrfpehts, uf aſmina grihdas guleja. Durwis aiſwehrahš, aiſſchaujamajs un atſlehga noſlinkſchleja un Ar- turs atradahs atkal weens pats fawá dſiká nelaimes tumſibá. Tik weens bij pee wina, Das, kas wiſur ir, tas mihtais de- beſu-tehws. Bet Arturs wehl Zo nepaſina, prohti Deewu, kas ari pat wiſdſilaká liktena tumſibá, dahwina ſpehku un eepree- zinafchanu. Wehl dandš winam bij jaiſbauda, wehl dandš ja-iſzeefch, kamehr Deewa mihleſtibas debefſkigi ſtari wina apbehdinatá ſirdi eeſpeedahs.

V. Isdohmas peepildahs.

Grasf Johms Lovels nekawejahs wairs neweenu azumiekli jawu kaunu darbu, lo wina gudrais un wiltigais fulainis bija isdohmajis, pilnigi pabeigt. Wisupirms ar Zahna palihdsibu winfch par to bij gahdajis, ka atraitnes dehls, Zahnis Schmits tuhlt tai pascha deena, kad no Anmentahla pils mahja pabr- brauza, pee wina tika atwests; un tas bij ar tahdu gudribu un imanibu notizis, ka wisi pils- laudis no tam neko nema- nija, un tadeht wisi dohmaja, ka tas puika, kas grasa kambari atrohdotees, neweens zits ne-efoht ka Arturs Anmentahls. Grasf ar to apgahjajs ar wifuleelako laipnibu un mihlestibu. Wiafch luhloja ar masahm dahwanahm un lischfigu mihlibu masa Zahna pataufchanohs eemantoht, un tas winam ari it lehti isdewahs, jo tam flimam behnam bij gauschi laba, mihliga firds, tadeht tas ari it ahtri jawu labdaritaju ka tehru sahka mihleht.

Tam gudram wiltigam leekulim bij wifu preefch us tam jastatahs, ka waretu to maso Zahni peerumah, lai winfch kautohs sewi par Arturu Anmentahlu sautt, jo ar tahdu wahedu to wajjadseja fkhla nodoht. Ari scho grubtibu winfch pahr- srehja bes kahdahm mohfahm.

„Tapat taws labums, ka ari taws fliktums, mans dehls, man kerahs pee firds,“ winfch to usrunaja. „Kad nu es tewi us tureeni aishwedu, un ka weenas nabaga atraitnes dehlu nodohdu, tad man bail, ka par tewi mas ko behdahs un tu tiks nepilnigi apfohpts; jo pasauke jau tahda launa, ka ba- gatus un augstus zeena un gohda, bet nabagus un semus ni- zina, jeb wiju masal tatschu tik labi ne-eceranga. Man gau- schi firds sahpetu, kad ari tew tapat flahtohs, un tas ari si- nams ta notiktu, jo es jau newaru arweenu tew flahht buht un tewi redseht. Tad nu par to es gribu gahdaht, ka ta nenoteek. Es nodohschu tewi par jawu brahta dehlu Arturu, lorda Anmentahla dehlu, un tew tur nekass wairaf naw da- rams, ka tik ar to wahedu, Arturs, jaapradinajahs. Ka weena augsta un bagata lorda dehlu, tewi tad ka us rohkahm nehjahs un tew to wifu leelako zeenischannu parahdih. Waj ta ne- buhs, mihlais Zahni?“

„Zuhs esat gauschi laipnigi, scheligais kungs,“ winfch atbildeja. „Kad Zuhs ta wehlatees, tad es labprahht par Ar- turu sauffchohs un wifu darifchu ta, ka Zuhs gribat.“

„Tas ir labi, mihlo Zahni; nu man tewis deht naw wairs ko ruhpetees,“ grasf fajija. „No schi brihscha sahloht tewi saufs par Arturu, un mani tu usruna katreu reisi ta ka on- kuli. To leez wehra.“

Wehl dauds reises winfch to mahzija un peekohdinaja, lai Zahnis jawu jaunu kahrtu un wahedu ne-aishmirtu un usdewa ari sawam kambara-fulainim, lai Zahni ar to apradina. Behz kahdahm pahri deenahm tas jau tik pilnigi bija isdewees, ka grasam neras ilgaki wairs nebij jakawejahs, to us Brandsortes fkhlu pee Brauna lunga suhtih. Wisi trihs, prohti grasf ar fulaini un maso Zahni, nobrauza us to netahlu pilseh- tianu, fur tee no fkhlas preefchneeka jeb direktora tika lohti laipnigi sanemti. Wiafch ari neras nehchaubijahs dsirredams, ka tas winam preefch mahzischannas un audsinaschannas no- dohts sehns efoht lorda Anmentahla dehls, un apfohlijahs, par wina ruhpiigi gahdaht.

„Wifuwairaf gahdajat par to,“ grasf fajija, „ka winfch labu ahristeschannu dabu, jo ka Zuhs jaw paschi redsat, winfch ir flimigs, un tadeht ahristeschana winam wifu wajjadfigaka.“

Meisi jeb pahri reises pa nedetu man rakstat, ka winam flah- jahs, lai es to atkal sawam brahim, kas Arturu mana fina nodewis, waru rakstih.“

Direktors it laipnigi apfohlijahs, katrai grasa pawehlei pa- klaufiht. Grasf wehl jawu mihligu un padewigu brahta-dehlu firnigi noskupstijis un no direktora Brauna peeklahjigi at- wadijees, it meerigs us jawu pili aishrauza.

Lihds schejeeni bij tas no Zahna isdohmahs zefsch it lai- nigi un isdewigi nostagahs un grasam nebij wairs ne kahdas behdas, ka wina kauna pilna breefniga grehta wiltiba nahktu pee gaismas.

„Zahnis Schmits nu ir sawa weeta nolifts,“ winfch fa- zija us sawa kambara-fulaini, kad sawa pili atkal bij pahr- nahktufchi, „bet lo lai nu mehss ar to riktigo, ihsto Arturu eefahkam? Tas schelmis mums waretu, waj nu zaur peepe- schu atgadijumu jeb zitadi, wehl leelas breefmas waj wifumasaf jufschannas muhsu nodohma isdariht. Man wifuwairaf buhtu pehz prahta, kad wina is sawam azim drihs dabutu, prohti kaut fur tahlu no schejeenas nosuhtitu.“

„Nu, grasa kungs, tur war lihdsiht,“ Zahnis atbildeja, kas jau wifas leetas un weetas padohmu sinaja. „Patureet wina tepat un laujeet winam tik ilgi zeetuma tupeht, lihds wina tehws, jeb tas neriktigais, neihstais Arturs nomiris. Warbuht kad kahdi fefchi jeb septimi mehneschi wehl pa- eet, kamehr tas noteek, bet par to nekass! Neweens jau nesin, ka tas puika tur apafschah seh; jo weens weenigs zefsch us zeetumu wed, un turflahht tik no Zuhsu pascha istabas, furā neweens zits fulainis nedrihst ee- eet, ka tikween es. Kad nu tas waretu ta kahdu reisi it no nejaufchi gaditees, kad kahds tur ee- eet, tad buhs tas labakais, ka Zuhs to durwu atfleghu arweenu pee jewis nehfatu. Ohdeenu war tam zeetumneekam no Zuhsu pascha galda pasneegt, lo neweens nebyht nemanihss. Zuhs warat isflaidroht, ka tagad labaki un wairaf Zums ehst kah- rojahs, ka zittahrt. Turflahht es jau ari tepat buhschu, grasa kungs, un us mani Zuhs tatschu warat it drohschi palastees. Es to zeetumneeku fargafchu, ka jawu azu sihti.“

„Ja, to es waru,“ grasf atbildeja wina wiltu gudribu at- gahdadams. „Pateesi, es tew esmu leelu, pateizibu paradā, mans mihlais Zahni. Tahs gahdashannas un ruhpeschannas, lo tu manis deht jewim uskraujees, ir tik leelas, ka es neras newaru isprast, kadeht tu to dari.“

„Es wairaf ne-esmu darijis, ka tikween to, kas weenam ustizigam fulainim peenahkass dariht,“ kambara-fulainis lisch- kedams atbildeja. „Zuhs arweenu laipnigs kungs un paweh- letajs man bijufchi, ka tad es nebuhtu Zums padewigs un us- tizigs deenastneeks. Bes tam, — waj tad mana labklahschana ar Zuhsu nestahw weena sakara? Jo bagatafs kungs, jo la- baki flahjahs wina fulainim!“

„Ta ir taisniba, nu es tewi saprohtu!“ grasf imeedamees fajija.

„Bet nu atkal pee Artura. Tas gan buhtu sinams tas labakais, ka mehse wina scho brihdi wehl apfargaschana pa- turetum.“

Sinams, zeenigs kungs,“ kambara-fulainis atteiza. Kahdu mehnesi ilgaki to zeetuma patureht neras nebuhs mums par fliktu, jo tur mehss waram wina lehti pahrguht un isdariht, ka wina drohschiba teek us wifu muhschu lausta. Jau ta- gad winfch no sawas agrakas pahrgalwibas ne lo wairs ne- rahda, bet ka manams, sawam liktenim padohdahs.

„Labi, labi, paturefim tad wunu wehl tagad muhsu apfar-gafchanâ,“ grafs fajija. „Bet es newaru us wunu pafkati-tees. Sahda tu par wianu Zahni! Neleez winam nekahdu truhkumu zeest, kad winfch tew ir paklausigs. Kad ne, tad ari tew atwehlu wunu dafchreis weegli pahrmahziht.“

Es winam nemas dauds waimanu nedaritu, jo man pateesi wina schehl, bet ko dariht, wina stubrgalwiba jalaufch, preefch wifa muhscha jalaufch.“

Zahnis palohzijahs preefch grafa, tam jawu paklausichanu apfohlidams, un Artura liktenis bij nospreefts. Ar ihfeem wahreem kambara-sulainis tam isteiza, ko grafs par wunu bij nospreefts. Arturs to klausijahs galwu nokahris, bes ka kah-das fuhdsefchanas jeb gaudafchanas pahf jawahm luhpahm laistu.

Jau no ta laita tas nelainigais behnis jawu drohschibu bij faudejis, kad onkulis to ar kahju bij spehris un kad winfch bij pahrelezinajees, ka no jawu tehwa wairs nekahdu glahb-fchanu newarohht gaidiht. Dsita skumiba nogrimis winfch jawu deenu us jawu kohla benkficha tupeja un arweenu par jawu nejaujchu un breejmigu dsihwes pahrgrohsfichanu doh-maja. Dafchu reisi winfch gan dusmojahs un raudaja, ka pat afmins par to buhtu apscheljoees, bet Zahnis mas par to ko istaisija. Neschehligi to mohzidams winfch panahja jawu mehrti, prohti, ka Arturs wifahm wina gribejchanahm un pawehle-fchanahm drebedams paklausija. Wairaf reises deena winfch Arturu ar tahdahm prafichanahm un atbildefchanahm mohzija, un Arturs nedrihtsteja ne wahrdinu tam preti pihfsteht, jo tad winfch nedabuja ne ehst nedf dsert.

„Ka tewi fauz?“ ta arweenu bija ta pirma prafichana, ko Zahnis tam usfauza, — un Arturs attal arweenu, ta ka no Zahna eemahzihts, atbuldeja: Zahni Schmitt.“

„Kas taws tehws?“

„Winfch ir miris.“

„Kas winfch bij?“

„Nabaga algadfis.“

„Waj tawa mahte wehl dsihwo?“

„Ja.“

„Ka wina jawu maiji pelna?“

„Wefchu masgadama.“

„Kapeh; tu no winas atstahjees?“

„Kapeh; ka wina nespeh; mani uftureht.“

„Labi,“ ta teifdams Zahnis latru reisi jawu pahrelauschi-nafchanu beidsa, — tu esi prahfigns papagailis, un us preef-chu pafaulc tew labi klahjees.“

Nedetas un mehneschi aistejeja, bes ka Arturs kaut kahdu zitu zilweku buhtu redsejis, ka til jawu neschehligu mohzitaju. Ta gara weentuliba wina jautru garu nospeeda un tas mitrs, newefeligs zeetuma gais wina wefelibu fagraufa. Wina agraki sebedams waigs bij ar flimigu bahlumu pahrwilzees; wina fmulas farkanas luhpas bij nobahlejujchas; wina ziffahet ka swaigmites fpulgodamas azis jawu agrakajo jautrumu faude-jufchas, ka nogurujchas wahstijahs. No wifa wina agrakajo stahwa tikween ta ehna wehl bij atlikufe, un pat wina doh-mas deenu par deenu jo wairaf sahja fajukt. Daudsreis winfch pats eefch fewis schaubijahs, waj winfch til pateesi augsta un bagata wihra dehl efoht. Winfch maldijahs pa pagahjujchu laiku un nelika wairs nekahdu zeribu us nahkofchu laiku. Zahni uskatoht latru reisi reebjums un bailes wianu fagrahba, tapat ka kahdu plehfigu swehru eeraugohht, un Zahnis wehl par to gabdaja, ka lai tahs tam drihsal wairotohs, neka

masinatohs. Mihligu wahrdu nekad winfch ar to maso zeetumneeku nerunaja, wina waigs bij arweenu tumfch, draudohfch un fauns, kad winfch to apmekleja, un nekad winfch pee ta ne-eenahja, bes ka no ahbas fikfnahm pihta pahtaga tam lihds nebija, ar ko winfch to nabadfinu, pat wifu mafakas pretibas dehl, lihds asinim kuhla. Arturs trihzeja un drebeja, kad winfch to eerandsija, un kahdi pahri mehneschi til pagahja un Arturs bija sawam mohzitam pawifam padewigs. Tas bij tas mehrtis, pehz kam Zahnis dsinahs; ar lihgsnu waigu winfch nu sawam fungam wareja fajiht, ka nu lords Anmentahls jeb tas neriktigais Arturs warohht mirt, kad griboht, jo no apzeekinata Artura wairs ne-efohht ko bihtees, kaut ari to pawifam wata palaištu.

Pa to laiku, kamehr Zahnis zeetuma Arturu mohzija, tanehr attal grafs Lowels latru nedetu no direktora Brauna, neriktiga Artura audsinataja, wehstules dabuja, furas grafam par patif-fchanu arweenu sinoja, ka ar audfelna wefelibu jo deenas jo flittaki eijohht. Winfch ari pats kahdas reises tur nobrauzta to apmekleht, un atrada, ka tas arweenu wahjaks un nespeh-zigaks palika un pat no fawas gultas wairs nespehja islahyt. Sawam brahlim, lordam Anmentahlam winfch tikween wifu labu no Artura rakstija. Ari kad winfch to Anmentahla pili apmekleja, — kas tagad jo bees mehds notikt — tad ne ko zita nesinaja runaht, ka til Artura branu wefelibu, gohdigu ufwefchanohs un stipru mahzibas-kahribu uflaweht. Lords Anmentahls to dsirdeedams firsnigi preezajahs, un nepeekufa jawam wiltigam, leekuligam brahlim to firsnigako pateizibu isfajiht. Winfch til noscheleja, ka nespehjoht neweenu reisi pats us Brandforti nobraukt, jawu mihtu behnu apluhfoht, jo wina wahja wefeliba to ne-atwehloht.

„Mans brahls buhs driht pee gala,“ grafs kahdu deenu us jawu sulaini fajija, kad paklaban no Anmentahla pils pahrnahja. „Kaw nekahds brihnums, ka winfch ahtraki mirst, ne ka muhsu Arturs Brandforti.“

Grafs Lowels ta runadams nemas ari nebij. wihlees. Trihs deenas wehlat atfkehja jahtnees no Anmentahla pils ar to sinu, ka lords Anmentahls efoht us mirfchanu un wehlotees wehl preefch aiseefchanas ar jawu brahli runaht. Grafs steidsahs zil til ahtri ween wareja turpu. Bet kad winfch tur nonahja, lords jau bij no schihs pafauls schihsrees. Schlaka bij wina zeefchanas beigufe.

Grafs Lowels tomehr palika turpat, jawu brahla behres noswineht, un tiko tas bij padarichts, te attal jauna nelaimes wehstis atfkehja. Brauna fungs, fshlas direktors kahda wehstulc grafam sinoja, ka mafais Arturs Anmentahls negaidohht it peepeschi jawu flimiba nomiris. Satreekts un noskumis israhdidamees, grafs lika wezajam pils-ufraugam Franzim eenahht un eedewa tam to no Brauna lunga eefuhfuto wehstuli lafihht.

(Uf preefchu wehl.)

Simpatija.

Simpatija, pa latwifki: lihdszeetiba, parahdahs neween mihlestiba un draudsiba, fklaidiba un eenaidiba, bet ari firgu mainifchanâ un pluhfchanâ. Ta par prohwi pluhfchanâ lihdszeetiba war parahditees: fur kahdi fahf stihditees, tur ziteem jaw nagi fahf neeseht un gaida, kad buhs raufchanahs, lai tuhliit waretu pulla dohtees.

Zahmneeks.

G r a u d i u n s e e d i.

Drauga padohms.

Nesen notifikāšs ūšahds atgadijums Bahzija. Kašds kungs ar ūawu bruhti, no radeem un ziteem kašsu weefeem patwadihšs, brauza uš bašnizu pee laulašchanas. Tē uš zeta kašds bruhtganam pašihštams kungs, kaš preekšch tam mineto bruhti bija gribejis prezeht, bet no tašs bija tizis atraidihšs, ūšis kungs nu aptureja ratus, kurdšs bruhtgans brauza, un tad uš bruhtganu teiza:

„Kā draugam man jums jadohd weens padohms. Ja juhs wehl weenu ūohli tahtaku braukšee, tad ta buhs juhsu nelaima.“

„Kā juhs to dohmajat?“ bruhtgans jautaja brihnidamees.

„Tas kaufmanis, kura meitu juhs gribat tagad prezeht, ir kritis bankrutē; rihšu winšch pats to ūinamu darihs. Šcho ūinu jums doht eeraudšiju par drauga peenahkumu. Juhs nu warat dariht, ko pašchi par labu atšihšteet.“ To ūajijis winšch aišgahja.

Bruhtgana apjukšchana nebija masa; beidsiht winšch no radeem iškahpa un ūajija, ka uš bašnizu nebraukšchoht, jo dširdedams, ka wina bruhtes tehws bankrutē kritis, winšch ta meitu wairs negribeja prezeht. Kad nu winšch pee bruhtes tehwa nonahja, tad gan ūinaht dabuja, ka draugs bija melojis, jo no bankrutes nebija neko dohmaht; bet bruhtes tehws winam wairs ūawu meitu nedewa, tapehž ka winam til maš uštizibas bijis pret ūawu bruhtes tehwu, dohmajohht, ka ūšis bankruti ūlehdams winu peekrahpiš.

Uš tahtdu wihsu nu bija kašsas iškauktas, un minetais draugs bija melojis, gribedams pee bruhtgana atreebtees, kaš to meitu prezeja, kura winu bija atraidijuse.

Kas ir mihleštibas fantāšja?

Fantāšja ir mihleštibas ištabas meita, kura tohti daudš ūahtes leetas iškhehrde. Wina dohd mihtakai luhpu weetā rohses, azu weetā ūwaigšnes, noūauž mihtakas walodu par laštigalas bašsi u. t. j. pr. Bet al wai! kad tas pateesi tā buhtu, kad mihtakai buhtu pateeūas ūwaigšnes azu weetā, pateeūas rohses luhpu weetā un winas waloda tikai laštigalas pohgoūchana?

Ko wajaga ūšinis laikšs tahtam ūinaht kaš grib mihleht? Agrakšs laikšs wajadseja tahtam, kaš gribeja mihleht, tikai ween mihleht, bet muhsu laikšs wajaga tahtam, wiūadās ūinaūchanās buht pilnigam dohteram. Tahtam wajaga geometriju praši, lai waretu mihtakas ūirdi rihtigu kahtu atrašt; ūahtdu mahzibu jeb botaniku, lai waretu iūdibinaht, woi alus ari ir giūte; ūemes apraštšchānu jeb geograštiju, lai waretu ari nahts laikā zetu uš mahjahm atrašt; kugneezibu jeb nautiku, lai waretu ar ūawu mihtako, pehž laulibas pa dšihwes juhru braužohht, meera ohištā nohtuht; pehdigi wehl ūekiršchanas mahšlu jeb ūihmiju, lai waretu, kad wajadsetu, atkal ūekirtees.

Saphirs ūalihdšina mihleštibas butšchoūchanohs un mihleštibas ūwehrestibas ar wehštulu ūehgelehms: Ubi tohp karsti uš ūpreešti un auksti lausti. R. Matšcherneekš.

Slepkawa peekerschana.

Preekšch neilga laikā kahtā zeemā pee Naumburgas pilšūeh-tas tika ūlepeni noūchautšs kahtšs kreetnšs ūrahndneekš. Slepk-

kawa nebija ūinams, bet uš tahtdu ūawadu wihsu tika ūlepkawa peekerts.

Pee noūchauta ūrahndneeka iškelleūchanas teeūas-kungs ari eewehejoja tašs prapes, ar kurašm ūlepkawa ūawu ūintu bija lahdsejis. Prapes bija no papihra. Kad nu tašs prapes ruhpigi attina, tad redseja, ka tašs bija ūatihštas no papihra, kaš bija teeūas rakstšs. Lai gan rakstšs nebija wairs pilnigšs, bet tikai kahtdi gabali, tad tomehr til daudš wareja ūalafihht, ka kahtšs teek tureenas teeūas preekšchā ūauktšs kahtā noliktā terminā. Iškelleūchanas teeūas-kungs lika pee teeūas peepraūihht, kaš minetā termina tizis teeūas preekšchā ūauktšs, un no teeūas ta žilweka wahedu ūinaht dabujis winšch pee ta nogahja. Tur ari atrada ūintu, kuras weens ūohbršs wehl bija peelahdehtšs. Teeūas-kungs lika lahdinu iūnemt uu atrada atkal papihra prapi. Kad to attina, tad redseja, ka prape bija no ta paūcha teeūas papihra taiūita. Šchi buhschana nu ūlaidri apūihmeja, ka ūintas ihpaūchneekšs eūohht tas ūlepkawa. Pee tahtakas iškelleūchanas wehl žitus peerahdijumus atrada, kaš uš ūlepkawu ūihmejahš. Tā ari ūehē redsam, ka noūegumam arweenu kahtas pehdas atleek, pa kurašm to war iūūinaht.

M u k ā.

Ar wehtru naht tā warons augšchā
Leels duhmu ūabs, no wakara.

Tas krahž tā kehrkšs, debesšs ūarpa.

Un ūteidšahš egrgtu ūhiglumā.

Tee žilweki to redš un matahš

Tahš breeūmas ūemis turumā,

Iūweens ar drebeūchanu ūkatahš

Tahš ūihmes, uguns weeūulā.

Til Milda ūawās mahjās ūmehe,

Ta zeetšrdiga meitina.

Ta wehl to tizeht nepaūpehe

Žit auta ūpehi, žit mihliba.

Ta ūinlahrigi ūkatahš laulā

Un brihnahtš, mahšon' ūpeeūchanai

No kuras, winas waigā jaulā

Kaw weetas kahtai bailibai.

Tē ūehnam druūžin duūas jauzahš,

Kaš ūen pehž Wildas tihoja.

Kā traks tas Mildu aptampt trauzahš,

To ūawā ūlehti glabaja.

„Lai naht man wiršū milšu aukas,

Bet tew pirms watā nelaiūchu

Žihdš tawas luhpinas, tašs jaulahš,

Pee ūawahm luhpahm peeūpeeūchu.“

„At Bahni kahtšs tu weeūulš eūi,

Tu man tā wanags ūagrahbi,

Tal pats tā aiūchautšs lahžis dweūi.

Woi mani aprihht gribeūi.“

Wehl trakahš žehlahš wehja dumpiū,

Plihšt mahšons it tā kohdaka.

Ir waren breeūmigs azumirkšis,

Tal nekust tā ne lapina.

Uš weenureiū wiūš nogrimšt lapā,

Nahtšs tumšchums azis beūgaligs,

Jauns pahris ūmilktšs eerauštšs tapa.

Tas bija brihdš it ūchaufchaligs!

R. Matšcherneekš.

Atbildedams redaktehrš Ernšt Plates.

No ženjures arwehlehšis. Riūgā 31. Januāri 1875.